

Cuprins

Cuvânt-înainte	XI
Abrevieri.....	XIII
I. Introducere în tehnica legislativă.....	1
1. Considerații introductive	1
2. Tehnica juridică și tehnica legislativă. Delimitări conceptuale	3
3. Cadrul constituțional și legal în materia tehnicii legislative.....	5
4. Rolul și importanța tehnicii legislative. Tehnica legislativă ca disciplină de studiu	7
5. Sancțiunea nerespectării normelor de tehnică legislativă.....	10
II. Sursele dreptului și ierarhia actelor normative	14
1. Conceptul de sursă/„izvor de drept”	14
2. Actul normativ.....	15
2.1. Definiție.....	15
2.2. Ierarhia actelor normative.....	15
3. Actele normative internaționale: izvoare ale dreptului român	17
3.1. Normele constituționale incidente	17
3.2. Specificul sistemului normativ al Uniunii Europene.....	19
4. Alte izvoare ale dreptului sau care influențează crearea dreptului	21
4.1. Obiceiul (cutuma).....	21
4.2. Jurisprudența	22
4.3. Doctrina	25
III. Tipuri de acte normative	30
1. Considerații introductive	30
2. Parlamentul.....	31
2.1. Rolul Parlamentului.....	31
2.2. Legea ca act juridic al Parlamentului	32
2.3. Hotărârile Parlamentului	36
3. Președintele României.....	36
3.1. Rolul Președintelui României	36
3.2. Decretele.....	37
4. Guvernul.....	38
4.1. Rolul Guvernului.....	38
4.2. Ordonanțele și Ordonanțele de urgență ale Guvernului.....	41
4.3. Hotărârile de Guvern	45
5. Autoritățile administrației publice și actele administrative normative	47
6. Ordonanțele militare.....	52

7. Aspecte specifice actelor de ratificare/aprobare a tratatelor internaționale încheiate de România	54
8. Instituțiile și actele Uniunii Europene	55
IV. Fundamentarea și motivarea actelor normative.....	63
1. Etapele procesului de elaborare a actelor normative	63
2. Fundamentarea soluțiilor legislative.....	64
2.1. Aspecte generale.....	64
2.2. Documentarea juridică.....	66
2.3. Documentele de politici publice	69
3. Alegerea soluțiilor legislative și definirea conceptelor utilizate.....	70
4. Particularitățile documentării, pregătirii prealabile și stabilirii soluțiilor legislative în cazul elaborării codurilor și a altor legi complexe.....	76
5. Motivarea actelor normative	78
5.1. Instrumentele de prezentare și motivare. Caracterizare generală	78
5.2. Studiul de impact.....	86
V. Arhitectura actului normativ.....	90
1. Considerații generale.....	90
2. Părțile constitutive ale actului normativ	91
2.1. Titlul actului normativ	91
2.2. Preambulul.....	93
2.3. Formula introductivă	94
2.4. Partea dispozitivă	95
2.5. Mențiuni speciale	99
2.6. Anexele.....	100
2.7. Formula de atestare a autenticității actului normativ.....	104
2.8. Semnătura reprezentantului legal al emitentului	107
2.9. Numărul și data actului.....	108
3. Elemente structurale ale textului unui act normativ	109
3.1. Articolul. Numerotarea articolelor	109
3.2. Alineatul	110
VI. Redactarea actelor normative	113
1. Etapa redactării în ansamblul procesului de elaborare a actelor normative.....	113
2. Sistematizarea ideilor în text	114
3. Limbajul și stilul actului normativ	115
3.1. Caracterizare generală. Claritatea, simplitatea și precizia legii	115
3.2. Terminologie și vocabular juridic.....	119
3.3. Stilul actului normativ	123
3.4. Gramatica în redactarea actului normativ.....	124
4. Exigențele redactării actelor normative reflectate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și Curții Constituționale	128
VII. Sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației	135
1. Precizări conceptuale.....	135
2. Integrarea proiectului actului normativ în sistemul legislației	136

2.1. Corelarea legislativă	136
2.2. Reglementări speciale și derogatorii.....	141
2.3. Unicitatea reglementării în materie. Evitarea paralelismelor.	142
3. Asanarea legislației de reglementările căzute în desuetudine, de contradicții și paralelisme de reglementare	150
4. Sistematizarea și concentrarea legislației în coduri	152
4.1. Noțiuni și reglementare.....	152
4.2. Domenii susceptibile de codificare.....	153
4.3. Argumente pentru codificare din punct de vedere al tehnicii legislative	154
5. Încorporarea actelor normative în codexuri pe materii	154
6. Versiunea consolidată a actelor normative.....	155
VIII. Evenimentele legislative.....	157
1. Considerații generale.....	157
1.1. Publicarea și intrarea în vigoare a actelor normative.....	157
1.2. Evenimentele legislative, caracterizare generală.....	160
2. Modificarea și completarea actului normativ	162
3. Abrogarea actului normativ	165
3.1. Caracterizare generală	165
3.2. Caracterul definitiv al abrogării. Efectele deciziilor Curții Constituționale de constatare a neconstituționalității normelor abrogatoare	168
4. Suspendarea și prorogarea actului normativ.....	171
5. Evenimente legislative implicite	171
6. Rectificarea actului normativ	172
7. Republicarea actului normativ.....	175
IX. Procedura legislativă ordinară.....	183
1. Noțiunea și regulile aplicabile procedurii legislative. Caracterizare generală.....	183
2. Inițiativa legislativă	184
2.1. Noțiune și titulari.....	185
2.2. Inițiativa legislativă a cetățenilor.....	186
3. Avizarea legii	188
3.1. Reglementare și rol.....	188
3.2. Autorități avizatoare	190
3.3. Momentul solicitării avizelor	192
4. Dezbaterile și adoptarea legii.....	202
4.1. Dezbaterile și avizarea de către comisiile permanente competente	202
4.2. Procedura amendamentelor. Dezbaterile în Plen.....	202
4.3. Întoarcerea legii la prima Cameră sesizată	205
4.4. Votarea proiectului de lege.....	206
5. Posibilitatea de sesizare a Curții Constituționale pentru exercitarea controlului de constituționalitate al legii înainte de promulgare	208
6. Reexaminarea legii	209

6.1. Reexaminarea la cererea Președintelui României.....	209
6.2. Reexaminarea legii în temeiul deciziei Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții ale acesteia	211
7. Promulgarea legii	213
8. Publicarea și intrarea în vigoare a legii	213
X. Proceduri legislative speciale	215
1. Considerații introductive	215
2. Procedura de adoptare a legilor constituționale.....	216
3. Procedura legislativă de urgență.....	218
4. Procedura legislativă în situații excepționale	223
5. Procedura de adoptare a legilor în ședința comună a celor două Camere	224
6. Procedura de adoptare a legii prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului	227
XI. Procedura legislativă complementară. Delegarea legislativă	236
1. Delegarea legislativă. Noțiune și reglementare	236
2. Caracterizarea actelor adoptate în baza delegării legislative.....	237
2.1. Ordonanțele Guvernului	237
2.2. Ordonanțele de urgență ale Guvernului.....	238
3. Elaborarea, fundamentarea și adoptarea ordonanțelor de urgență ale Guvernului. Etape procedurale	239
3.1. Avizul de oportunitate al Secretariatului General al Guvernului	239
3.2. Analiza Consiliului consultativ pentru evaluarea impactului actelor normative.....	240
3.3. Avizul Ministerului Justiției	241
3.4. Avizul Consiliului Legislativ	241
3.5. Reuniunea de lucru pregătitoare a ședinței Guvernului.....	242
3.6. Adoptarea ordonanței de urgență de către Guvern	242
4. Analiza impactului <i>ex ante</i> și <i>ex post</i> în cazul ordonanțelor de urgență ale Guvernului.....	242
5. Aprobarea/respingerea prin lege a ordonanțelor și ordonanțelor de urgență ale Guvernului	244
XII. Procedura elaborării și adoptării hotărârilor de Guvern, a ordinelor, instrucțiunilor și a celorlalte acte administrative normative	247
1. Hotărârile de Guvern	247
1.1. Cadrul normativ.....	247
1.2. Elaborarea și consultarea. Transparența decizională	247
1.3. Avizarea.....	249
1.4. Adoptarea	250
1.4.1. Reuniunea de lucru pregătitoare ședinței Guvernului	250
1.4.2. Analiza, supunerea spre adoptare în cadrul ședinței Guvernului, precum și procedura ulterioară adoptării acestora.....	251
2. Ordinele, instrucțiunile și celelalte acte normative emise de conducătorii ministerelor și ai celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale	252
3. Actele normative adoptate de autoritățile administrației publice locale.....	253

XIII. Consiliul Legislativ și evidența legislației.....	255
1. Scurt istoric	255
2. Reglementare. Rol și structură	256
3. Atribuții	257
3.1. Avizarea proiectelor de acte normative	258
3.2. Elaborarea versiunii consolidate a actelor normative	264
3.3. Evidența legislației	264
XIV. Inteligența artificială și exigențele tehnicii legislative în statul de drept.....	267
1. Considerații introductive	267
2. Inteligența artificială și procesul de legiferare: potențial tehnic și limite.....	269
3. Aplicații concrete ale AI în privința exigențelor tehnicii legislative. Beneficii și riscuri	271
4. Cadrul general normativ european și consolidarea standardelor de calitate a legii	273
5. Reconfigurarea rolului specialistului în tehnică legislativă și perspective de evoluție	274
Bibliografie	277